

GEOGRAFIA CHIN

中国地理常识

(中波对照)

国务院侨务办公室
The Overseas Chinese Affairs Office of
the State Council

孔子学院总部 / 国家汉办
Confucius Institute Headquarters (Hanban)

华语教学出版社
SINOLINGUA

1119
365

GEOGRAFIA CHINA

中国地理常识

(中波对照)

国务院侨务办公室

The Overseas Chinese Affairs Office of
the State Council

孔子学院总部 / 国家汉办
Confucius Institute Headquarters (Hanba)

华语教学出版社
SINOLINGUA

图书在版编目 (CIP) 数据

中国地理常识: 中波对照/孔子学院总部/国家汉办, 国务院侨务办公室编.
— 北京: 华语教学出版社, 2014
ISBN 978-7-5138-0635-0

I. ①中… II. ①孔… ②国… III. ①汉语-对外汉语教学-语言读物
②地理-基本知识-中国-汉语、波兰语 IV. ①H195.5②K92

中国版本图书馆CIP数据核字 (2014) 第054297号

本书的著作权由孔子学院总部/国家汉办享有。

Copyright by Centrala Instytutu Konfucjusza/Hanban.

中国地理常识

Geografia Chin

©孔子学院总部/国家汉办,
中华人民共和国国务院侨务办公室
华语教学出版社有限责任公司出版
(中国北京百万庄大街24号 邮政编码 100037)
电话: (86)10-68320585 68997826
传真: (86)10-68997826 68326333
网址: www.sinolingua.com.cn
电子信箱: hyjx@sinolingua.com.cn
新浪微博地址: <http://weibo.com/sinolinguvip>
北京京华虎彩印刷有限公司印刷

2014年 (16开) 第1版

2014年第1版第1次印刷

(中波对照)

ISBN 978-7-5138-0635-0

定价: 98.00元

中国常识系列编委会

主 任 许 琳

副主任 夏建辉

编 委 张彤辉 顾 蕾
王锦红

顾 问 雷振刚 邱立国
周福成

《中国地理常识》

主 编 焦华富

副 主 编 洪允智

编写人员 焦华富 方觉曙 李俊峰 赵春雨

责任编辑 金 红

英文编辑 林美琪

美术编辑 阮永贤 刘玉瑜

《中国地理常识》(中波对照)

波兰语翻译 A. KROL

波兰语审稿 D. Walesiuk, U. Agnieszka, 李金涛

译 版 统 筹 五洲汉风教育科技(北京)有限公司

滕连帅 李 森 邓成保 李亚娟

项 目 编 辑 韩 晖

责 任 编 辑 史文华

版 式 设 计 北京维诺传媒文化有限公司

美 术 编 辑 张志奇 张 志 龙 敏

封 面 设 计 高教社美编室

图 片 来 源 全景图片公司

前言

《中国地理常识》和《中国文化常识》是由中华人民共和国国务院侨务办公室组织编写，面向世界各国汉语学习者的普及型、口语化的文化辅助读物。2006 年国家汉办组织国内外有关专家对该书内容进行了改编，并翻译成汉语与英语、德语、法语、日语、韩语、俄语、泰语、西班牙语、阿拉伯语对照版本，出版发行后反响热烈，受到国外读者广泛欢迎，各国中国语言文化爱好者纷纷要求增译更多语种。此次增译工作包括汉语与意大利语、瑞典语、葡萄牙语、柬埔寨语、越南语、老挝语、缅甸语、印尼语、马来语、土耳其语、波斯语、波兰语、捷克语、斯洛伐克语、匈牙利语、罗马尼亚语、保加利亚语、塞尔维亚语、克罗地亚语、芬兰语、乌克兰语、荷兰语、豪萨语、印地语、希伯来语、挪威语、丹麦语、希腊语、蒙古语、尼泊尔语等 30 个语种的对照版本。

希望本系列读物成为您了解中国的窗口，成为您通向汉语世界的桥梁。

《中国地理常识》和《中国文化常识》在改编翻译过程中得到了海内外诸多专家、学者、教师 and 全球各大孔子学院的关心与支持，他们倾注了大量的精力，提出了许多中肯的建议，在此向他们表示诚挚的谢意。

由于时间所限，书中不免会有疏漏和不当之处，希望使用者和专家学者不吝赐正，以供今后修订时改正。

孔子学院总部 / 国家汉办

2014 年 3 月

WSTĘP

Seria książek „Kultura Chin”, „Geografia Chin” została zredagowana pod auspicjami Biura ds. Chińczyków za Granicą przy Radzie Państwowej Chińskiej Republiki Ludowej, stając się podstawowym źródłem popularyzacji języka, kultury oraz wiedzy na temat Chin dla ludzi uczących się chińskiego. W 2006 roku Centrala Instytutu Konfucjusza/Hanban zaprosiło ekspertów w celu dostosowania treści podręczników oraz przetłumaczenia ich z języka chińskiego na język nie-

miecki, francuski, japoński, koreański, rosyjski, tajski, hiszpański, arabski. Pozycje zostały entuzjastycznie przyjęte przez czytelników, a hobbisci języka i kultury chińskiej z innych krajów zaproponowali kolejne wersje językowe. Tak więc seria została przetłumaczona na 30 kolejnych języków, mianowicie: włoski, szwedzki, portugalski, khmerski, wietnamski, laotański, birmański, indonezyjski, malezyjski, turecki, farski, polski, czeski, słowacki, węgierski, rumuński, bułgarski, serbski, chorwacki, fiński, ukraiński, holenderski, hausa, hindi, hebrajski, norweski, duński, grecki, mongolski oraz nepalski.

Mamy nadzieję iż ta seria książek stanie się dla czytelników swoistym oknem dla poznania Chin oraz mostem do poznania języka chińskiego.

W procesie redagowania i tłumaczenia serii „Kultura Chin”, „Geografia Chin” otrzymaliśmy wsparcie oraz pomoc ekspertów, naukowców, nauczycieli i Instytutów Konfucjusza z całego świata, za ich uwagi chcielibyśmy wyrazić serdeczną wdzięczność.

Ze względu na ograniczenia czasowe, treści książek być może będą miały nieścisłości i braki, za które czytelników i ekspertów przepraszamy, a zostaną one poprawione w kolejnych edycjach.

Centrala Instytutu Konfucjusza/Hanban

marzec 2014

目录

Spis treści

中国概览	1
CHINY – INFORMACJE OGÓLNE	
中国的地理位置 Położenie Chin w świecie	2
中国的版图 Terytorium Chin	4
中国的人口 Ludność Chin	8
统一的多民族大家庭 Zjednoczone państwo wieloetniczne	10
中国的地形 Topografia Chin	12
中国的气候 Klimat Chin	14
中国的经济 Gospodarka Chin	16
中国的农业 Rolnictwo Chin	18
中国的工业 Przemysł Chin	21
资源与环境	23
ZASOBY I ŚRODOWISKO	
矿产资源 Zasoby mineralne	24
动物资源 Zwierzęta	26
植物资源 Roślinność	31
水资源 Zasoby wodne	33
环境保护 Ochrona środowiska	35
交通与水利	37
TRANSPORT I GOSPODARKA WODNA	
铁路 Kolej	38
公路 Drogi	42
航空 Lotnictwo	44
水运 Transport wodny	46

三峡工程 Zapora Trzech Przełomów	48
小浪底水利枢纽工程 Zbiornik retencyjny Xiaolangdi	50
南水北调 Przekierowanie wody z południa na północ	52

锦绣河山	55
------------	----

KRAJ WDZIĘKU I PIĘKNA

喜马拉雅山 Himalaje	56
秦岭 Góry Qin Ling	58
长白山 Góry Wschodniomandzurskie	60
天山 Góry Tienszan	62
昆仑山 Góry Kunlun	64

青藏高原 Wyżyna Tybetańska	66
内蒙古高原 Wyżyna Mongolii Wewnętrznej	68
黄土高原 Wyżyna Lessowa	70
云贵高原 Wyżyna Junnan-Kuejczou	72

东北平原 Nizina Mandzurska	74
华北平原 Nizina Chińska	76
长江中下游平原 Nizina środkowego i dolnego biegu Jangcy	78

塔里木盆地 Kotlina Kaszgarska (Kotlina Tarymska)	80
准噶尔盆地 Kotlina Dżungarska	82
柴达木盆地 Kotlina Cajdamska	83
四川盆地 Kotlina Syczuańska	84

长江 Rzeka Jangcy	86
黄河 Huang He (Żółta Rzeka)	88
雅鲁藏布江 Rzeka Yarlung Zangbo	91
京杭运河 Wielki Kanał (Pekin-Hangzhou)	93

鄱阳湖 Jezioro Poyang Hu	94
洞庭湖 Jezioro Dongting Hu	95
太湖 Jezioro Tai Hu	96
青海湖 Jezioro Qinghai	97

台湾岛 Tajwan	99
海南岛 Wyspa Hajnan	103
南海诸岛 Wyspy na Morzu Południowochińskim	105

中国七大古都 107

SIEDEM DAWNYCH STOLIC CHIN

北京 Pekin	108
西安 Xi'an	112
洛阳 Luoyang	116
南京 Nankin	119
开封 Kaifeng	122
杭州 Hangzhou	124
安阳 Anyang	127

魅力城市 129

URZEKAJĄCE MIASTA

上海 Szanghaj	130
广州 Kanton	133
深圳 Shenzhen	136
昆明 Kunming	138
苏州 Suzhou	141
青岛 Qingdao	144
大连 Dalian	145
拉萨 Lhasa	146
香港 Hongkong	149

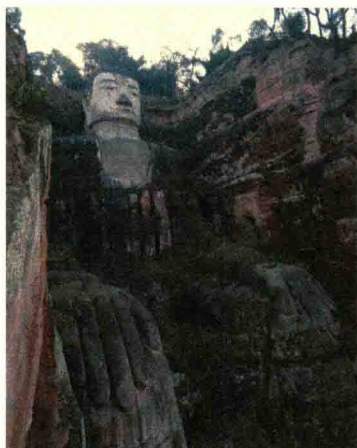
澳门 Makau	151
台北 Tajpej	153

中国之旅 155

ZWIEDZANIE CHIN

北京故宫 Zakazane Miasto w Pekinie	156
长城 Wielki Mur Chiński	159
天坛 Świątynia Nieba	162
颐和园 Pałac Letni	164
承德避暑山庄 Letni Pałac Cesarski w Chengde	166
明十三陵 Grobowce dynastii Ming	168
秦始皇陵与秦始皇兵马俑博物馆	169
Mauzoleum i Muzeum Terakotowej Armii Pierwszego Cesarza Qin	
敦煌莫高窟 Jaskinie Mogao w Dunhuang	171
丽江古城 Stare miasto w Lijiang	173
平遥古城 Starożytne miasto Pingyao	175
皖南古村落 Historyczne wsie na południu Anhui	177
杭州西湖 Jezioro Zachodnie	180
桂林山水 Krajobraz Guilin	182
武陵源 Wulingyuan	184
黄龙风景区 Huanglong	186
九寨沟 Jiuzhaigou (Dolina Dziewięciu Wsi)	188
布达拉宫 Pałac Potala	190
曲阜 Qufu	192
泰山 Góra Tai Shan	195
嵩山 Góry Song Shan	198
黄山 Góry Huang Shan	201
庐山 Góry Lu Shan	205
武夷山 Góry Wuyi Shan	207
武当山 Góry Wudang Shan	209
五台山 Góra Wutai Shan	210

峨眉山 Góra Emei Shan	212
乐山大佛 Wielki Budda z Leshan	214
普陀山 Góra Putuo Shan	215
九华山 Góry Jiuhua Shan	217
附录 I Załącznik I	
中国之最 Rekordy Chin	220
附录 II Załącznik II	
中国所拥有的“世界遗产” The World Heritage in China	223

中国概览

CHINY – INFORMACJE
OGÓLNE

中国的地理位置

Położenie Chin w świecie

中国位于欧亚大陆的东部，太平洋的西岸。

中国的陆上疆界长达 2 万多千米，拥有 14 个邻国，东邻朝鲜，东北部、北部和西北部与俄罗斯、蒙古、哈萨克斯坦、吉尔吉斯斯

坦、塔吉克斯坦相邻，西部和西南部毗邻阿富汗、巴基斯坦、印度、尼泊尔、不丹，南接越南、老挝、缅甸。

大陆海岸线北起中朝边界的鸭绿江口，南到中越边界的北仑

河口，总长 1.8 万多千米。濒临渤海、黄海、东海、南海四大海域和台湾岛东面的太平洋。沿海分布 5,000 多个岛屿，台湾岛是中国第一大岛。岛屿海岸线长 14,000 千米。

你知道吗 Ciekawostka

同中国隔海相望的国家有日本、韩国、菲律宾、马来西亚、印度尼西亚和文莱。

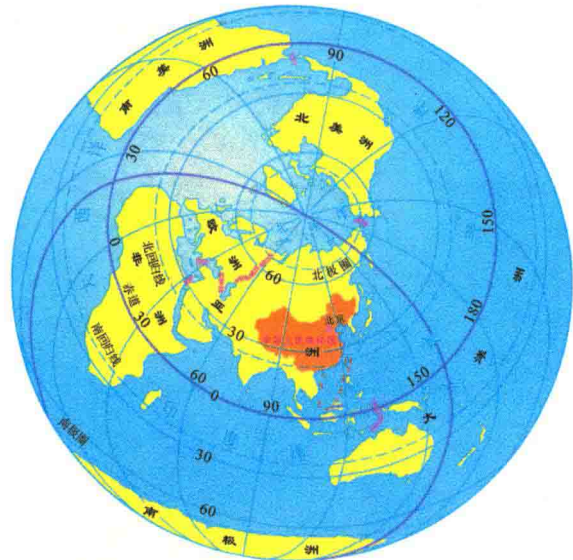
Chiny oddzielone są morzem od następujących krajów: Japonii, Korei Południowej, Filipin, Malezji, Indonezji i Brunei.

Chiny leżą we wschodniej części Eurazji, na zachód od Oceanu Spokojnego.

Granica lądowa wynosi ponad 20 000 kilometrów i oddziela Chiny od 14 państw: na wschodzie od Korei Północnej, na północy od Rosji, Mongolii, Kazachstanu, Kirgistanu i Tadżykistanu, na zachodzie i południowym zachodzie od Afganistanu, Pakistanu, Indii, Nepalu i Butanu, a na południu od Wietnamu, Laosu i Birmy.

Linia brzegowa Chin rozciąga się od północy przy ujściu rzeki Yalu na granicy chińsko-koreańskiej po kraniec południowy przy ujściu rzeki Beilun (nazywanej *song ka long* po wietnamsku) na granicy chińsko-wietnamskiej. Jej całkowita długość wynosi ponad 18 000 kilometrów. Chiny są obmywane wodami Zatoki Pohaj, Morza Żółtego, Morza

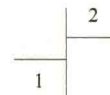
Wschodniochińskiego i Południowo-chińskiego oraz Oceanu Spokojnego na wschodzie. Wzdłuż wybrzeża znajduje się ponad pięć tysięcy wysp, a największą z nich jest Tajwan. Całkowita długość linii brzegowej chińskich wysp wynosi 14 000 kilometrów.

1. 中国的山地梯田

Pagórkowate pole tarasowe w Chinach

2. 中国的地理位置

Położenie Chin w świecie

中国的版图

Terytorium Chin

中国行政区划简表

Podział administracyjny Chin

序号 Nr	全称 Pełna nazwa	简称 Skróót	行政中心 Ośrodek administracyjny
1	北京市 Pekin	京 Jing	北京 Pekin
2	天津市 Tiencin	津 Jin	天津 Tiencin
3	河北省 Prowincja Hebei	冀 Ji	石家庄 Shijiazhuang
4	山西省 Prowincja Shanxi	晋 Jin	太原 Taiyuan
5	内蒙古自治区 Region Autonomiczny Mongolii Wewnętrznej	内蒙古 Mongolia Wewnętrzna	呼和浩特 Hohhot
6	辽宁省 Prowincja Liaoning	辽 Liao	沈阳 Shenyang
7	吉林省 Prowincja Jilin	吉 Ji	长春 Changchun
8	黑龙江省 Prowincja Heilongjiang	黑 Hei	哈尔滨 Harbin
9	上海市 Szanghaj	沪 Hu	上海 Szanghaj
10	江苏省 Prowincja Jiangsu	苏 Su	南京 Nankin
11	浙江省 Prowincja Zhejiang	浙 Zhe	杭州 Hangzhou
12	福建省 Prowincja Fujian	闽 Min	福州 Fuzhou
13	安徽省 Prowincja Anhui	皖 Wan	合肥 Hefei
14	江西省 Prowincja Jiangxi	赣 Gan	南昌 Nanchang
15	山东省 Prowincja Szantung	鲁 Lu	济南 Jinan
16	河南省 Prowincja Henan	豫 Yu	郑州 Zhengzhou
17	湖北省 Prowincja Hubei	鄂 E	武汉 Wuhan
18	湖南省 Prowincja Hunan	湘 Xiang	长沙 Changsha
19	广东省 Prowincja Guangdong	粤 Yue	广州 Kanton
20	海南省 Prowincja Hajnan	琼 Qiong	海口 Haikou
21	广西壮族自治区 Region Autonomiczny Kuangsi-Czuang	桂 Gui	南宁 Nanning
22	重庆市 Chongqing	渝 Yu	重庆 Chongqing
23	四川省 Prowincja Syczuan	川或蜀 Chuan lub Shu	成都 Chengdu
24	贵州省 Prowincja Kuejczou	贵或黔 Gui lub Qian	贵阳 Guiyang
25	云南省 Prowincja Junnan	云或滇 Yun lub Dian	昆明 Kunming
26	西藏自治区 Tybetański Region Autonomiczny	藏 Zang	拉萨 Lhasa
27	陕西省 Prowincja Shaanxi	陕或秦 Shaan lub Qin	西安 Xi'an
28	甘肃省 Prowincja Gansu	甘或陇 Gan lub Long	兰州 Lanzhou
29	青海省 Prowincja Qinghai	青 Qing	西宁 Xining
30	宁夏回族自治区 Region Autonomiczny Ningxia	宁 Ning	银川 Yinchuan
31	新疆维吾尔自治区 Region Autonomiczny Sinciang-Ujgur	新 Xin	乌鲁木齐 Urumczì
32	台湾省 Prowincja Tajwan	台 Tai	台北 Tajpej
33	香港特别行政区 Specjalny Region Administracyjny Hongkong	港 Gang	香港 Hongkong
34	澳门特别行政区 Specjalny Region Administracyjny Makau	澳 Ao	澳门 Makau